

Univerzita Karlova v Praze – Filozofická fakulta

Posudek bakalářské práce

Tereza Šenoltová

Architektura v Pelhřimově na počátku 20. století.

Praha 2010

Autorka se věnuje menšímu českému městu, které se ale nesmazatelně zapsalo do dějin naší architektury. Je pozoruhodné, že se tak nestalo v období jeho starších dějin, ale právě na počátku 20. století.

Tamní působení Klubu za starou Prahu a zejména rané kubistické stavby Pavla Janáka a jsou s tímto městem navždy spojeny. Moderní zásahy kupodivu zásadněji neruší charakter lokality, která si ale současně do značné míry zachovala svůj starosvětský charakter.

I když jsou tyto skutečnosti dobře známé a řadě jednotlivostí již byla věnována pozornost, autorka bakalářské práce vlastně poprvé uchopila toto zajímavé téma komplexněji. Je nutno ocenit její odborný záběr využívající nejen veškeré doposud publikované odborné práce o městě, ale i dobový tisk a zejména některé, doposud nezpracované archivní prameny. Zejména archiválie z pelhřimovského archivu přinášejí velice zajímavé údaje, které současné poznání nejen doplňují, ale v některých případech i podstatně rozšiřují.

Zde rozhodně spatřuji nejpodstatnější přínos posuzované práce.

Oproti tomu některé kratší obecnější kapitoly mají do té míry sevřenou podobu, že zde obsažené informace nemohou přesáhnout rovinu tezí.

Mimo zmíněné pozoruhodné a řadou autorů sledované stavby Pavla Janáka jsou zde doplněna i další jména a objekty. Zajímavý je zvláště Janákův návrh na družstevní domy. I když nebyly v dané podobě realizované (viz i zajímavá korespondence, kde si architekt stěžuje na obtíže s prosazením svých představ), představují v díle tohoto tvůrce podstatnou výrazovou polohu. Zde by bylo patrně důležité jednoznačněji objasnit vztah progresivního návrhu k realizované skutečnosti (v popisce obrázků 10-12 je Janák uveden jako autor těchto secesně řešených objektů ?).

Zajímavý je např. i obchodní dům, přesněji víceúčelový a postupně rostlý soubor budov. Pokud skutečně celý areál pochází již z předválečné doby, jedná se o zajímavou linii, které směřuje podstatně odlišným směrem, než známější tvůrci P. Janák, případně L. Novotný. Při takto využívaných a zásadně reinterpretovaných starších prvcích je někdy

obtížné hledat adekvátní názvosloví (např. označení fasády členících prvků jako „leseny“, které lze spíše vnímat jako redukované kanelované polo(?)sloupy; obr.81). Diskutovat by bylo možno o industriální podstatě celého souboru (52), který toto zařazení v řadě znaků přesahuje.

Určitým problémem jsou nesporně zajímavé domy ze 20. let 20. století. O když je lze v řadě aspektů spojit s časnější předválečnou dobou, spíše otevírají situaci typickou pro odlišně působící prostředí 1. republiky. Jejich orientační a výběrově pojaté zařazení je však pochopitelné, zvláště s ohledem na řadu prvků i obecnějších tendencí, které se teprve v této době v přeci jen konzervativnějším prostředí plněji projevíly.

Práci doplňuje řada podstatných fotografií a zvláště plánových materiálů. Pro orientaci méně znalých bych doporučoval připojit mapku města s vyznačením sledovaných objektů.

Závěr:

Práce poprvé v této komplexnější podobě sleduje slavnou dobu rozvoje Pelhřimova. Vysoce je nutno ohodnotit práci s literaturou a zejména s archivními prameny. Některé, zde možná až příliš lapidárně naznačené obecnější skutečnosti by si zasloužily podrobnějšího rozpracování

Inspirativní práci velice rád doporučuji k obhajobě.

V Praze 14.6.2010

Ing. Petr Macek, PhD.

